

NY VERDEN kampen for åndelig og moralsk opprustning

Ubetalte regninger

Det ligger mange ubetalte regninger på bordet ved inngangen til 1989. Mange andre regninger er ikke kommet inn ennå. De finnes på havets bunn, i elver og vann, i jord og luft.

Industri bør gå med overskudd. Gjør den det hvis gift slippes ut i elva og lufta? Noe gift sendes helt til den tredje verden for å bli dumpet. Rensing og opprydding må vente for å sikre lønnsomheten i dag. Men det betyr underskudd i et lengre perspektiv.

I disse fjørluksuker har NRK sendt et program produsert av BBC om forurensningen av Nordsjøen. Det var oppmuntrende om alt som gjøres og uhyggelig om alt som utsettes og forties.

I Oslo puster vi inn mer og mer eksos. Kollektivtrafikken går med underskudd. "Bilen slår ut buss og bane", var en overskrift i Arbeiderbladet i november. Det koster fem ganger så mye å reise kollektivt i Oslo som i Stockholm, får vi vite. Økt privatbilisme betyr flere ulykker og mer luftveissykdommer. Hvem betaler for det? Regningene vil dukke opp ett eller annet sted en eller annen gang. Noen må betale med penger. Andre med ødelagt helse.

Det var nylig en høring i Oslo kalt "Stemmer fra Sør", arrangert av Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling. Et eksempel fra Malaysia handlet om stor hyppighet av kreft fordi et selskap er skjodesløst i omgang med radioaktivt avfall. Giftönnene i Bergen avslørte norsk skjodesløshet.

Vi mangler ikke informasjon og kunnskap om dette problemet. Men å vite det meste betyr ikke nødvendigvis å ville det beste. Vi trenger en dyptgripende erkjennelse. Den må nå ikke bare forstanden, men også hjertet og handlingsviljen.

Det finnes en sammenheng vi ikke alltid ser, mellom det indre og det ytre. Vi samler søppel i vår tankeverden, vi lagrer bitterhet mot medmennesker, og vi kaster giftig avfall rundt oss. Det skjer en forgiftning av hele vårt livsmiljø. Kanskje er det grådigheten på alt livet tilbyr, som gjør at vi hverken har tid eller råd til å gjøre opp og gjøre rent etter oss, før vi raser videre etter mer.

Det trengs en ny måte å føre regnskap på, der regningene ikke sendes videre til neste generasjon.

Til leserne:

Vi ønsker våre lesere en gledelig jul og et godt nytt år! Samtidig takker vi for interesse og støtte i året som gikk.

Skulle vi våge å komme med et juleønske, måtte det være mere kommunikasjon med våre lesere, også i form av bidrag med erfaringer de gjør i dagliglivet. Forslag om hvordan Ny Verden kan bli bedre er selvsagt velkomne!

Vennlig hilsen - Redaksjonen

MRA i Westminster Abbey

Westminster Abbeys St. Margarets kirke var stuende full. Folk av forskjellige trosretninger og hudfarger fra hele Storbritannia og andre land var kommet sammen til en takke-gudstjeneste for Moralsk Opprustning gjennom femti år. De som ikke kom inn, og det var flertallet, fikk begivenheten overført pr. fjernsyn til en stor sal i nærheten.

Gudstjenesten artet seg som en takk, en bønn om tilgivelse og en forpliktelse for fremtiden. Takken gjaldt de gode fruktene som MRA har båret, både i enkeltmenneskers og nasjoners liv. Bønnen om tilgivelse gjaldt unnlater, splittelser og svikt. Forpliktelsen gjaldt det videre arbeid for at Guds vilje med verden skal bli virkelighet.

Prosten av Westminster, som er Parlamentets prest, forrettet. Også metodistiske og presbyterianske prester deltok. Prekenen ble holdt av den katolske biskopen av Leeds, som bl.a. beklaget det han hadde gått glipp av ved å vende MRA ryggen da han møtte det i 30-årene. Bibelteksten ble lest av det engelske Parlamentets Speaker, Bernard Weatherill. Enkeltmennesker og hele familier fra forskjellige sider av britisk samfunnsliv deltok med takke-bønner. Blant dem var en hindu som har bygget bro mellom rasene i Newcastle (se s. 3). I kirken var også budhistiske munk og muslimer.

Spennvidden i gudstjenesten var uttrykk for en realitet utenfor kirkerommet. MRA er hverken religionsblanding eller politikk, men virker verden rundt som en ansvarsmobilisering og utfordring til overensstemmelse mellom liv og lære. Det er en ubrytelig sammenheng mellom de verdier og normer som den enkelte bygger livet sitt på, og den ytre virkelighet vi skaper omkring oss.

Mål og belønning

En amerikansk kvinne leste formålsbestemmelsen for den amerikanske MRA-stiftelsen:

Rikdom, berømmelse eller et behagelig liv har ikke for noen av oss vært hensikten med vårt samarbeid.

Vår lærdom har vært sannheten som Den hellige ånd har åpenbart den.

Vår sikkerhet har vært Guds rikdommer i Jesus Kristus.

Vår enhet som en verdensomspennende bevegelse er grunnet på Den hellige ånds lederskap og vår kjærlighet til hverandre.

Vårt mål er å bygge Guds rike på jorden og bidra til en verden uten hat, frykt og griskhet.

Vår belønning er å se Guds vilje skje.

Nordisk fellesskap og bok om biskop

En bok om en biskop var utgangspunkt for en ukes nordisk samarbeid i Finland i november. Biografien "Bengt Jonzon, biskop i norr" av sønnen Bror Jonzon ble presentert av forfatteren ved en mottakelse den 25. november i Helsinki. Blant fire tilstedeværende biskoper var tidligere erkebiskop Martti Simojoki, som i sin tid (1970) skrev i forordet til Luleå-biskop Jonzons taler, utgitt på finsk:

"Som biskop i Sveriges nordligste stift (1938-56) hadde Bengt Jonzon meget stor nytte av sine kunnskaper i finsk," het det i Simojokis forord til talene. "Han fikk en nærmere kontakt med vårt land enn noen annen svensk kirkeleder."

"Avgjørende for Jonzons livsgjerning var at han i 1930-årene lærte å kjenne Oxfordbevegelsen. Ansvar for folket og samfunnet var det samme (som i Bengt Jonzons studietid). Likeså kampen mot moralsk forfall. Men nytt var det vide internasjonale perspektivet og de internasjonale forbindelsene og nytt var også den personlige sjelesorgen og konsentrasjonen om å vinne enkeltmennesker. Nå ble Jonzon en virkelig sjele-vinner."

Bror Jonzon fortalte i Helsinki at biskop Jonzons visjon for kirken var at den skal tjene menneskene i samfunnet, ikke primært være ute etter å bygge opp seg selv. Bror og Daga Jonzon avsluttet dagene i Finland med et besøk hos Finlands nåværende erkebiskop John Vikström i Åbo. Vikström var også opptatt av å forberede kirken på tidens utfordringer. Vi trenger å legge større vekt på nærhet til enkeltmennesket i menighetene, klarere kallsbevissthet hos prestskapet og mer tid til stillhet og bønn, sa han blant annet.

Finsk enhet

Også i Finland ble Moralsk Opprustnings 50-årsjubileum markert, ved et åpent møte i Helsinki 22. november. Dipl.ing. Paul Gundersen fortalte på møtet at Moralsk Opprustning hadde bidratt vesentlig til Finlands enhet under vinterkrigen, ved sitt forsoningsarbeid i slutten av 30-årene. Splittelsen var da avgrunnsdyb mellom "hvite" og "røde" fra borgerkrigen i 1918, som samtidig var en frigjøringskrig fra Russland.

Norge var representert på møtet 22.11. ved Eva Riise Hanssen fra Høvik, mangeårig medarbeider i Ny Verden, som gifter seg med Paul Gundersen og flytter til Finland i januar.

Anmeldelse i svensk avis

"Tre biskoper våkner" lyder overskriften til en anmeldelse av Bror Jonzons bok i den svenske avisen "Nya Värmlandstidningen". Sven Stolpe skriver der bl.a. om den dokumentasjon boken gir av de svenske biskopene Runestams, Jonzons og Ysanders forhold til Oxfordbevegelsen:

"Dette er viktige dokument, for hittil har vi visst svært lite om Oxfordgruppens virksomhet i Sverige, som stadig pågår med uforsminskt kraft. Biskop Jonzon oppfattet den nye bevegelsen som en fortsattelse av hans beundrede lærer biskop Nathan Söderbloms økumeniske program 'Life and Work'."

Senere heter det i anmeldelsen: "I Caux traff Jonzon en ung faglig svensk leder og hørte ham si: 'Det er merkelig at jeg måtte reise helt til Sveits for å oppdage at en svensk biskop kan være et vanlig menneske.' Alle lo, men biskopen noterte: 'Foran meg så jeg den enorme kløften som har eksistert i generasjoner mellom kirken og arbeiderbevegelsen. Vi har ofte prekt tålmodighet for de undertrykte der vi skulle ha utfordret undertrykkerte med å preke rettferdighet og alle med å preke kjærlighet.'"

Skandinaver i Tanzania

I september - oktober besøkte en gruppe danske fagforeningsfolk Tanzania, for å undersøke behovet for hjelp til fagutdanning for ungdom. De var ledsaget av Keld Jørgensen, formann for Dansk-Tanzaniansk vennskapsforening, og Gunnar Wieselgren, svensk heltidsarbeider i Moralsk Opprustning.

Besøket ble gjennomført i nært samarbeid med kirken, og gruppen møtte en rekke ledere på det politiske og faglige område. Mange av disse hadde tidligere vært i Caux og i Moralsk Opprustnings sentre i Norden. Det er et gjensidig ønske om å fortsette denne forbindelsen.

Et høydepunkt under turen var en times møte med Julius Nyerere, Tanzanias tidligere president og nå partiformann. Fagforeningsfolkene fortalte ham at de ville samle inn verktøy i Danmark til praktisk opplæring av ungdommen i Tanzania. Nyere ble tydelig glad for dette og fortalte at myndighetene ser det som en hovedoppgave å gi den slags opplæring. Ved uavhengigheten var 85% av befolkningen analfabeter, mens tallet nå er nede i 9%. I dag må man gå løs på den tekniske analfabetismen, mente han.

Arbeidsminister Christian Kisanji, som tidligere har besøkt Caux, arrangerte et møte mellom de nordiske gjestene og hele sin stab.

Tanker om sammenblanding og samarbeid

Å sammenblande forskjellige religioner og samarbeide med folk fra forskjellige religioner, er to forskjellige ting. MRA er en plattform for det siste.

Skolering i å omgås folk med annen hudfarge, kultur eller religion har vært en del av konferansene i Caux gjennom 40 år. I dag er det klart at denne treningen har vært fremsynt, kall det gjerne profetisk. Den har sprunget fra kristen rot, og er avgjørende for et Europa hvor det dannes seg helt nye befolkningsmønstre. I tillegg bringer moderne transport og media en hel menneskehet inn i våre nærmiljøer.

I Caux og utallige andre steder har inngrodde fordommer og bitterhet mellom individer og folkegrupper funnet lekedom. Det har skjedd med muslimer, hinduer, budhister og kristne. Guds allmakt er blitt synlig. Den hellige Ånd sprenger rammer og begrensninger som dogmatikk og lære kan pålegge oss. E.E.

Jul i Caux

Med snedekte alper utenfor vinduene og stort tre i møtetallen innbyr Caux igjen til jule- og nyttårsamling.

De som vil feire selve høytiden med mennesker fra mange nasjoner, er velkomne allerede 24. desember. Selve programmet begynner 26.12. kl. 18.00 og avsluttes den 31.12 om ettermiddagen.

Det omfatter to møter daglig under temaet "Utrustning for dagliglivet", og samtalegrupper. Det blir også tid til å nyte den vakre naturen i og omkring Caux.

Fargerikt i Newcastle

I Newcastle utgjør immigranter 60% av befolkningen i enkelte bydeler. De har arbeidet hardt for å skape forståelse mellom befolkningsgruppene og har oppnådd resultater. Vi gir noe av bakgrunnen:

I 1981 tórnet ungdomsgjenger sammen i engelske storbyer. Rasemotsetninger var en av årsakene. Tre år senere satt alvorlige mennesker sammen i Newcastle-upon-tyne. De diskuterte hva de kunne gjøre for å hindre voldsheter og sammenstøt. Til stede var lederne for de forskjellige etniske og religiøse gruppene i byen, rådmannen og politimesteren. Det skulle holdes en seremoni til minne om statsminister Indira Gandhi som nettopp var blitt drept av sikkerhet i India. Newcastle har mange indere, sikher og hinduer.

Hari Shukla

Seremonien forløp fredelig, og senere ble det holdt en forsoningsgudstjeneste i katedralen i Newcastle der de forskjellige religionssamfunnene i byen deltok. Bønner for fred i Storbritannia, India og Newcastle ble lest på flere språk.

En av initiativtakerne var Hari Shukla, en liten smilende mann fra India. Hindu, født i Uganda, han ble senere lærer i Kenya. Han kom til England i 1973, med kone og fire barn og svigermor. Midt på kalde vinteren. Det var ikke politisk forfølgelse som brakte ham på flyttefot. Han ønsket ganske enkelt en bedre fremtid og utdanning for sine barn.

Shukla er i dag leder for en stab på tolv heltidsansatte og 30 på deltid i komiteen for Community Relations. De skal fremme forståelse og samarbeid mellom de forskjellige folkegruppene og religionssamfunnene i Newcastle-området. Og de skal være bindeledd med kommune- og statsadministrasjonen. Det betyr mye personlig kontaktarbeid, komiteer og prosjekter. Shukla er daglig i kontakt med politiet. Immigrantene må bygge et godt tillitsforhold til politiet, mener han.

Valgte samarbeidslinje

Da han først fikk dette arbeidet rundt 1975, var Shukla eneste heltidsansatt for et område med en million mennesker. I noen av Newcastle's bydeler utgjør immigranter hele 60% av beboerne. Tidligere hadde Community Relations-arbeidet brutt sammen, etter sigende fordi hans forgjenger hadde lagt seg på en konfrontasjonslinje. Eller kanskje fordi andre grupper hadde vist liten forståelse for minoritetenes behov og krav? I alle fall, Shukla valgte en annen fremgangsmåte: Samarbeid.

Men støtte til hans arbeid strømmet ikke inn! Det var først vennskapet med ekteparet Gray, innfødte engelskmenn, som ga ham nytt pågangsmot og nye ideer til arbeidet. Rex var ansatt i byadministrasjonen, Betty var lærerinne. Av dem lærte han å ta tid i stillhet, lytte til "den indre stemmen" som han som hindu trodde på. Men Rex og Betty Gray gav ikke bare gode råd fra sidelinjen. De ble selv engasjert i arbeidet for Community Relations. De inviterte også Hari Shukla til en konferanse for Moralsk Opprustning.

Begynnelsen til tillit mot Shukla

"Det gikk opp for meg at jeg måtte være ærlig med meg selv for jeg prøvde å arbeide sammen med andre," sa Shukla. Og fremfor alt måtte han ikke spille enkeltmennesker og grupper opp mot hverandre. "Mennesker begynte på stole på meg."

Ved en anledning ba den kinesiske befolkningen i Newcastle ham om hjelp med sin nyttårsfeiring. Kunne han lage indisk mat til tusen mennesker? Shukla gikk til politiet og søkte hjelp. To politikonstabler stilte opp og skrelte poteter, løftet kjeler og gjorde hva de kunne. Sikh-samfunnet hadde stilt et kjøkken ved siden av sitt tempel til disposisjon. Det ble tverreligiøst samarbeid: To kristne hjalp en hindu med å lage mat i et sikh-tempel til en kinesisk nyttårsfeiring!

Hærverk holdt i sjakk

Andre episoder var ikke fullt så hyggelige. Det ble gjort hærverk på byens moské. Muslimene var utrygge og fortvilet. Rådet for Community Relations sammenkalte representanter for alle folkegrupper og religionssamfunn, bystyre- og parlamentsmedlemmer og politiet, til et møte.

Politiet lovet mer patruljering. Bystyret lovet tiltak for å bedre miljøet i nabolaget. Forholdene bedret seg, og forsøk på hærverk ble holdt i sjakk.

Hari Shukla er neppe mye hjemme. Iallfall sier barna at de sjelden ser ham om kveldene. Men de støtter ham, og kona Ranju er selv ivrig med i arbeidet for Community Relations. De har nå sammen med andre satset på utveksling av erfaringer med forskjellige byer i England og utenfor landets grenser.

Eksperimentet i Newcastle vekker oppsikt: I 1985 kom f.eks. en delegasjon fra Lyon i Frankrike for å studere Newcastle's arbeid for likeverd blant rasene.

To do a Bofors!

Det indiske nyhetsbyrået UNI melder at "to do a Bofors" er gått inn i alminnelig indisk språkbruk. Det er ensbetydende med svindel eller bestikkelse. "Selv rickshaw-kjørerene på gaten bruker uttrykket," sier parlamentsmedlemmet A. G. Kulkarni.

Bakgrunnen er at firmaet Bofors er mistenkt for å ha betalt over 300 millioner kroner i bestikklser for å få en stor kanonbestilling fra India i 1986.

Så kan man spørre hvor innbringende en slik handel er. Hva blir langtidsvirkningen hvis Bofors og svensk industri får ry på seg for uærlighet og lovbrudd?

I september i år anerkjente det svenske Riksskatteverket de 300 millionene som skattefrie i Sverige. De regnes vel som "utgift til inntekts ervervelse".

Hvordan jeg ble glad i far

"Endelig tar samfunnet opp misbruk av barn og de liv det har ødelagt," heter det i et anonymt innlegg i det engelske tidsskriftet "For a Change". "Jeg vet av egen erfaring hvilke sår til og med noe tilsynelatende harmløst kan etterlate." Hun forteller om sin vei mot befrielse.

Da jeg var tre år ertet jeg min far til å gjøre noe som jeg instinktivt visste var galt og som hadde overtoner jeg ikke ante noe om. Han ga etter, sikkert uten å tenke nærmere over det. Han gjorde aldri noe liknende igjen. Men fra det øyeblikk var all min respekt for ham borte. Jeg begynte å få mareritt om natten om at han spiste meg, og jeg trakk meg unna når han rørte ved meg.

Etter hvert som mine brødre og jeg vokste opp, var det mor som hadde autoriteten. Far pleide å henvise til henne fordi han ikke ville at vi skulle spille foreldrene ut mot hverandre. Men det fikk meg til å føle at han var svak og ubeslutsom.

Som tenåring var jeg superkritisk mot far. Hver gang han åpnet munnen, motsa jeg ham. Hvis han kom sent hjem fra et møte, gikk jeg rett til sengs så jeg slapp å snakke med ham.

Da jeg var 24, arbeidet jeg som lærer, men bodde fremdeles hjemme. En gang leide vi en hytte i ferien. Den andre kvelden vi var der, sa mor til meg: "Du må gjøre noe med splittelsen mellom deg og far."

Katastrofen

Den natten blåste det opp en voldsom storm. Mens mor gikk rundt i huset for å se etter at alt var i orden, falt hun ned trappe og ble drept.

Da far vakk meg for å fortelle hva som var hendt, før det gjennom hodet mitt at jeg ønsket det hadde vært ham og ikke henne. Jeg følte at jeg kunne ha holdt ut livet med mor uten far, men at jeg ikke orket tanken på de kommende årene med ham uten henne som megler.

Det kom vanskelige dager. Søsteren min var bare elleve, og begge brødrene mine, selv om de var voksne, bodde også hjem-

me. Jeg sa opp stillingen min for å kunne stelle for familien. På toppen av det hele måtte far gå gjennom kvalene ved å miste arbeidet. Etter to år flyttet søsteren min til venner og vi oppløste hjemmet. Senere fikk far seg et nytt hjem - jeg bodde der mens jeg arbeidet som lærer.

Den andre øringen

Etter som årene gikk begynte jeg å innse hva min harde og dominerende holdning hadde kostet. Jeg begynte å be Gud om kjærlighet til min far. Alle andre syntes å ha stor respekt for ham. Han var som et overhode for en større familie, favoritt-onkelen som alle fettere og kusiner bøyde seg for. Etter som tiden gikk, kom vi mye nærmere hverandre, men det tok flere år. Jeg ble virkelig glad i ham etterhvert, enda jeg ikke kan si når det begynte.

Da han var over 80, bestemte vi oss en dag til å gå i teatret. Vi kledte oss pent og jeg tok på meg øreringene mine. Det var varmt og i pausen spaserte vi i gatene. På veien hjem oppdaget jeg at en av øreringene mine var borte. Neste dag insisterte far på at han skulle dra og se etter den til tross for mine protester. Jeg kunne ikke kjøre ham, så han tok bussen.

Da han kom hjem flere timer senere var han hvit i ansiktet av tretthet. Han hadde til og med sett etter i rennesteinene, men hadde ikke funnet øreringene. Jeg var skamfull fordi han var så fullstendig utslitt.

Jeg gikk opp for å stelle håret, og der i skuffen lå en øring, fremdeles pakket inn i papir. Til min forskrekkelse forsto jeg at jeg aldri hadde tatt den på meg. Min første tanke var at jeg aldri ville være i stand til å fortelle ham dette. Men så tenkte jeg: "Da vil jeg jo aldri kunne bruke øreringene igjen!"

Så gikk jeg ned og knelte ved stolen hans og fortalte ham hvilken tosk jeg hadde vært, og at jeg var lei for det. Han la seg tilbake i stolen og klukket av latter. "Kjære deg," sa han, "jeg er bare så glad for at du har begge øreringene dine". Jeg følte meg helt ett med ham og så glad for at jeg hadde vært ærlig.

Dette leget endelig noe i forholdet mellom oss. Hans kjærlighet og trofasthet lærte meg noe om Gud som vår far. Da han døde få år senere, var det som en klippe av styrke var borte.

Utenfor banker flere gjester på min dør. Bitterheten står de i stinkende klær. Likegyldigheten er kledd i helgrått. Hatet i nydelige farger for anledningen. Alle vil helst ha sjefskontoret. Men når de ser at frykten allerede er der, er de fornøyd.

I 1988 så vi land og mennesker bli revet i stykker. Nicaragua, El Salvador, Guatemala. Noen fortsatte tålmodig å bygge, mens døden banket på deres dør. Det var en glede å være i Mellom-Amerika. Kjenne fellesskapet med mennesker som ikke gir opp. Være hjelpeløse venner for hjelpeløse. Noen ganger rev frykten og fortvilelsen motet overende. Vi lærte mye som vi ennå ikke har grepet.

- Kjærligheten er sterkere enn døden.
- Freden finnes i stillheten hos Gud.
- Gud gir håp og kampvilje selv om veien inn i fremtiden er tegnet med lidelsens farger.

Freden kommer neppe med det første i Mellom-Amerika. Heller ikke rettferdigheten. Hva er da vårt nyttårsønske?

At våre venner i Mellom-Amerika aldri må gi opp. At vi i Norge aldri må glemme dem som lider. Der og blant våre egne.

Bjørn-Ole Austad

MRA i Asia:

India:

"Mahatma Gandhi og Martin Luther King møttes aldri, men deres åndelige barn arbeider nå sammen i Gujarat."

Slik kommenterte Mahatma Gandhis sønnesønn, Rajmohan, en internasjonal "yatra" (valfart) til Dandi, India, som fant sted i begynnelsen av oktober. Dandi var stedet hvor Mahatma Gandhi i 1930 endte sin berømte saltmarsj, en av de avgjørende utfordringer til britisk herredømme.

I valfarten deltok 95 personer, blant dem 11 svarte amerikanere. Det var de som hadde tatt initiativet til valfarten etter et besøk i Caux, MRAs konferansesenter i Sveits. De ville både bygge broer til India og takke for den inspirasjon som Mahatma Gandhi har vært for den amerikanske borgerrettsbevegelsen.

Et dusin byer og landsbyer i Gujarat ga dem en overveldende mottakelse. De fikk blomsterkranser om halsen og ble invitert inn i hjemmene. Ofte gikk tre møter av stabelen samtidig. Statsministeren i Gujarat inviterte alle til frokost i sin residens.

Etter ett av møtene sa en forretningsmann: "Da jeg var barn pleide mor å si at solstreif var Guds smil. I dag er jeg langt borte fra det smilet. Jeg har gått på kompromiss både i mitt yrke og personlige liv. Jeg kom hit for å finne noen svar."

Under valfarten delte deltakerne ut en liten pakke som inneholdt de to heftene "De våget forvandling" og "Den indre stemme", pluss blyant og papir til å skrive ned sine tanker.

De som har lidd mest

Av særlig betydning var kanskje møtene mellom de svarte amerikanerne og Indias laveste kaste, de urørbare. Amerikanerne fortalte om sine lidelser, sin kamp for menneskeverd og om tilgivelse. Det var en utfordring til både rasisme og kastevesen. Som et medlem av delstatsparlamentet i Georgia, USA, sa: "De som har lidd mest har kanskje mest å gi."

Etter hjemkosten beskrev en amerikansk indianer sine inntrykk fra valfarten i "The Circle", den amerikanske urbefolkningens avis i Minnesota:

"Jeg fikk respekt for det indiske folk som prøver å holde hverdagens realiteter og et åndelig liv i balanse. De jeg møtte hadde en dyp kjærlighet til sitt land og et ønske om at India skal påta seg den oppgaven som Mahatma Gandhi så for dem, nemlig å lede verden fra selv-ødeleggelse til fred."

Flippinene:

Forholdet mellom Filippinene og USA er inne i en vanskelig fase, med forhandlinger om bl.a. de amerikanske basene i landet. Sentralt i forhandlingene står Filippinenes utenriksminister, Raoul Manglapus. Med sin kone Pacita besøkte han MRAs hus i Oslo like etter at president Cory Aquino var kommet til makten.

I en tale i Caux i sommer sa Pacita Manglapus bl.a.: "De fleste tar det for gitt at en kvinnes liv er flettet sammen med ektefellens. Men når din mann har en sak han tror på og er rede til å dø for, får ditt liv en tredje dimensjon. Det er ikke bare deg selv og familien, men også landet."

Under president Marcos diktatur i Filippinene bodde Manglapus-familien 14 år i eksil i USA. Samme dag som Marcos forlot Filippinene, vendte de tilbake.

I fremtidsanalysene blir utviklingen i Asia tillagt stadig større betydning. Japan er ikke det eneste eksempel på en sterk økonomisk og sosial dynamikk. I det følgende bringer vi rapporter fra Korea, Kina, Filippinene og India.

"Jeg tror at Gud har en plan for våre liv og en oppgave for hver av oss," sa Pacita Manglapus i Caux.

"På en måte står min mann på ytterste forpost i kampen for en bedre verden, og jeg gjør mitt beste for at verden ikke skal trampe ham sønder og sammen. President Aquino har en sterk tro og jeg håper at Gud vil vise veien til en bedre fremtid."

Pacita Manglapus

Sør-Korea

Den internasjonale MRA-konferansen i Sør-Korea under Olympiaden ble et viktig møte mellom koreanere, japanere og kinesere. Fortiden har etterlatt sår. Under den 40-årige japanske okkupasjonen av Korea (1905-44) var det forbudt å snakke koreansk og alle koreanere måtte ta japanske navn.

30 japanere og 25 kinesere var blant utlendingene som deltok i MRA-konferansen i Seoul. En av dem, dr. Minoru Takiyama, var visepresident i de japanske statsbanene. Han fortalte at han hadde bedt en høy koreansk embedsmann om tilgivelse for de lidelser Japan hadde påført Korea. Koreanernes ansiktsuttrykk forandret seg fullstendig. Da Takiyama spurte om han kunne være til hjelp på noen måte, svarte embedsmannen at de ville bygge ut undergrunnsbanene, men hadde alvorlige vanskeligheter p.g.a. det bløte underlaget. Takiyama arrangerte at japanske eksperter dro til Korea. Sammen med koreanerne fikk de løst problemene og bygget ut undergrunns-banene i Seoul og Pusan.

Den koreanske parlamentspresidenten ga en lunsj for deltakerne i MRA-konferansen. I en tale sa han bl.a.: "I Olympiaden overvinnes vi skillene. Men når det gjelder Nord-Korea, er det bare blitt mere isolert, og mere fiendtlig overfor Sør-Korea. Hvis vi praktiserer MRAs prinsipper, kan det bidra til å bygge bro over kløften som skiller oss."

Kina

Takako Sakaki, en veteran i japansk fagbevegelse og sosialistiske parti, besøkte 13.-16. oktober Shanghai som byens gjest. Hun ble gjentakende ganger intervjuet i massemediene, og rapporterer: "Jeg ble spurt hva som var drivkraften i mitt liv, og svarte: 'Jeg er 70 år nå, og har ingen ambisjoner for meg selv lenger. Jeg vil leve for å gjøre godt igjen bl.a. den urett mitt land har gjort mot dere. Hver morgen når jeg står opp, lytter jeg til min indre stemme, og prøver det jeg gjorde dagen før i lys av absolutt ærlighet, renhet, uselvskhet og kjærlighet. Vårt folk trenger disse normene, og gjør ikke deres folk det? Jeg fant Gud da jeg forsto at han var i mitt hjerte og samvittighet."

Ved overgangen til 1989

For hvert menneske som tortureres og kastes i en grøft, får håpet et dolkestøt. Det skjer ofte i Mellom-Amerika.

For hver innviklede forklaring på hvor vanskelige verdensproblemene er og hvorfor vi kan gjøre så lite, kveles noe inne i meg.

Jeg vil helst se inn i en lysere verden ved inngangen til 1989. Jeg vil helst være optimist. Men optimismen fornekter troen. Den vil ha troens frukter uten å stå i det mørket der troen kjemper.

Troen er lys i mørket.

Optimismen lever av de lyse, håpefulle tegn i tiden. Troen lever av en kilde som aldri tar slutt. Guds kjærlighet. "Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt." Også i 1989.

Frykten banker på min dør i desember 1988. Den vil inn og farge mine drømmer. Den vil inn og lamme min vilje. Den sier seg å representere realismen. Gud kan godt få kontorplass. Frykten er generøs sann. Bare den selv får sjefskontoret.

s a k s e t

Vi tok feil

Vi var mange som tok feil. Det kolossale engasjementet mot kjernefamilien og alt dens vesen gjennom de siste 15 år, har vært feilslått. Nå må vi ta selvkritikk. Vi må gjenreise familiens sterke posisjon....

I kjølvannet av den seksuelle revolusjon ønsket mange å rive ned gamle normer og verdier... Etterhvert innser de fleste at det såkalte serie-monogamiet knapt har ført til at vi blir lykkeligere: Flyktige partnerforhold og utroskap bidrar ikke til "det gode liv" på samme måte som gjensidighet og felles ansvar mellom to mennesker som lever sammen.

Mannsrolleutvalgets leder Arne Wam, Aftenposten 20.9.88.

Vi må lære på nytt

Rollen til de såkalte primærkontrollørene - familie, naboer - blir svakere, og da dukker sekundærkontrollørene opp: politi, sosialarbeidere, uteseksjon. Når primærkontrollørene så å si erstattes av sekundærkontrollører, er du nesten garantert å få en negativ utvikling i atferdsmønstre....

For radikalere som oss har det ikke vært passende å snakke om moral, normer og hva som er rett og galt - det må vi lære oss på nytt igjen. Den debatten kan faktisk føres utenfor de subjektive og religiøse preferansers trange rammer. Moral-spørsmål burde debatteres mer: på skolen, i media og ellers. Vi må fremme tanken om individets ansvar, at vi er moralske vesener.

Forsker Nils Gilje, Bergens Tidende 10.9.88.

Vi må ta oss sammen

Vi tror det er på tide at de gamle dyder kommer fram i dagslyset igjen. Det er nødvendig å gjenreise samfunns-moralen. Ikke for samfunnets skyld, men for vår egen skyld. Vi må som nasjon ta oss sammen og gjøre en felles innsats for å gjenreise Norge til et trygt og godt land for oss selv og våre etterkommere. Da kan vi ikke bare kreve. Vi må også yte.

Fra Arbeiderbladets leder 22.9.88.

Dynamikk ble til dynamitt

For noen år siden ble jeg kastet inn i det som til da var Norgeshistoriens største akkord. Lederens rettesnor var å være dynamisk uten å bry seg om de resultater dynamikk førte til. I stedet for dynamikk ble det dynamitt. Den ene fengsatsen tente nye fengsatser - og ga ytterligere tap for kreditorene.

Bedrifter går nedenom fordi lederne ikke ønsker å bli belært om hva etikk er. ...

Etikk er et spørsmål om samvittighet, om å kunne stå på benene når det stormer. Etikk er medmenneskelige holdninger, ikke teori, ikke fagre ord og vendinger. Er det noe som mangler når kriser oppstår, så er det etikk.

Høyesterettsadvokat Finn Rime, Aftenposten 25.11.88.

Ny meny for japanerne

Hittil har vi vært opptatt av å tjene penger for å nå igjen USA og Europa økonomisk.

En som er sulten vil først fylle magen. Men en mett menneske som krever mer er en storeter eller en gris. Derfor er det på tide at japanerne legger frem en åndelig meny...

Dagens søkkrike Japan er nå ute på et ukjent hav uten moralsk kompass. Vi vil snart opdage at det å tjene til et nasjonalprodukt på en trillion dollar, er barnelek mot å skape et verdisystem for et post-industrielt samfunn.

Naohiro Amaya, sjef for det japanske økonomi-instituttet, VG 18.11.88.

Lykke

For å være lykkelig må jeg føle at jeg bruker livet mitt til noe jeg kan stå for den dagen jeg stilles til doms. En slik jobb har jeg. Derfor kunne jeg ikke ha det bedre!

Han mener det bokstavelig. Parallelt med utviklingen fra sta protest til positiv handling, fra husokkupasjon til Bellona, er han gått fra overbevist ateist til "et nokså religiøst menneske". Føler at det er troen som gir ham styrke til å være den han gjerne vil, og gjøre det han ønsker å gjøre.

Aftenposten 12.11.88 om daglig leder i Miljøstiftelsen Bellona, Dag Hotvedt.

Sammenheng

Det er en nær sammenheng mellom fred og nedrustning, vern om miljøet og bedring av forholdet for de fattige i den 3. verden. Dette må inn i vår tankegang. Vi må utvikle en global etikk - en moralsk forståelse for hva som er rett og galt som bærer i seg en innlevelse i behov hos og hensyn til andre mennesker på vår lille klode.

Gro Harlem Brundtland til magasinet Naturligvis, sept. 88.

NY VERDEN vil fremme en kristen revolusjon, som forandrer både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Guds ledelse.

Utgiver: Moralsk Opprustning, Postboks 3018 — Elisenberg, 0207 Oslo 2.

Tlf. 44 64 78. Postgiro 5 12 57 94. Bankgiro 6030.05.08831.

Ansvarlig: Jens J. Wilhelmsen.